

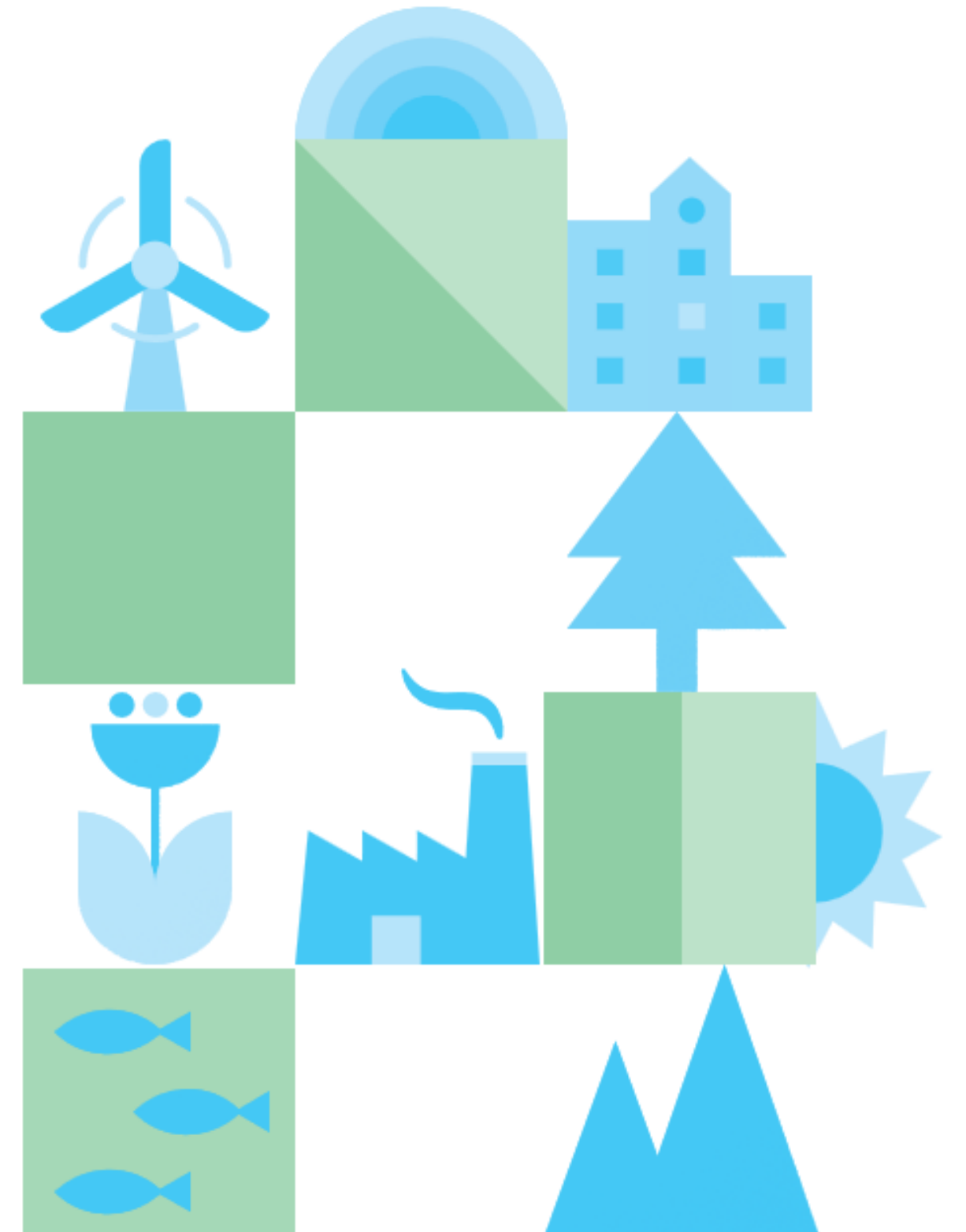
APLINKOS
APSAUGOS
AGENTŪRA

Saugus cheminių medžiagų naudojimas pagal REACH ir CLP bei šių reglamentų aktualijos

Cheminių medžiagų skyriaus vedėja

Otilija Špūrienė

Tel.: +370 687 08146, el. p.: otilija.spuriene@gamta.lt

REACH reglamentas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1907/2006:

- Įmonės įrodo, kad chemines medžiagas saugiai naudoja jas **Registruodami (Registration)**
- Informacija iš registracijos perduodama tiekimo grandine – Saugos duomenų lapai (**SDL**)
- Institucijos **Įvertina (Evaluation)** registracijos dokumentacijas ir chemines medžiagas
- **Autorizacijos (Authorisation)** procedūra taikoma skatinant pakeisti pačias pavojingiausias cheminės medžiagas (**Chemicals**)
- Cheminėms medžiagoms ar jų grupėms taikomi **Apribojimai (Restriction)**

Tikslas – aukštas žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygio užtikrinimas bei konkurencingumo didinimas ir inovacijų skatinimas (REACH 1 str.)

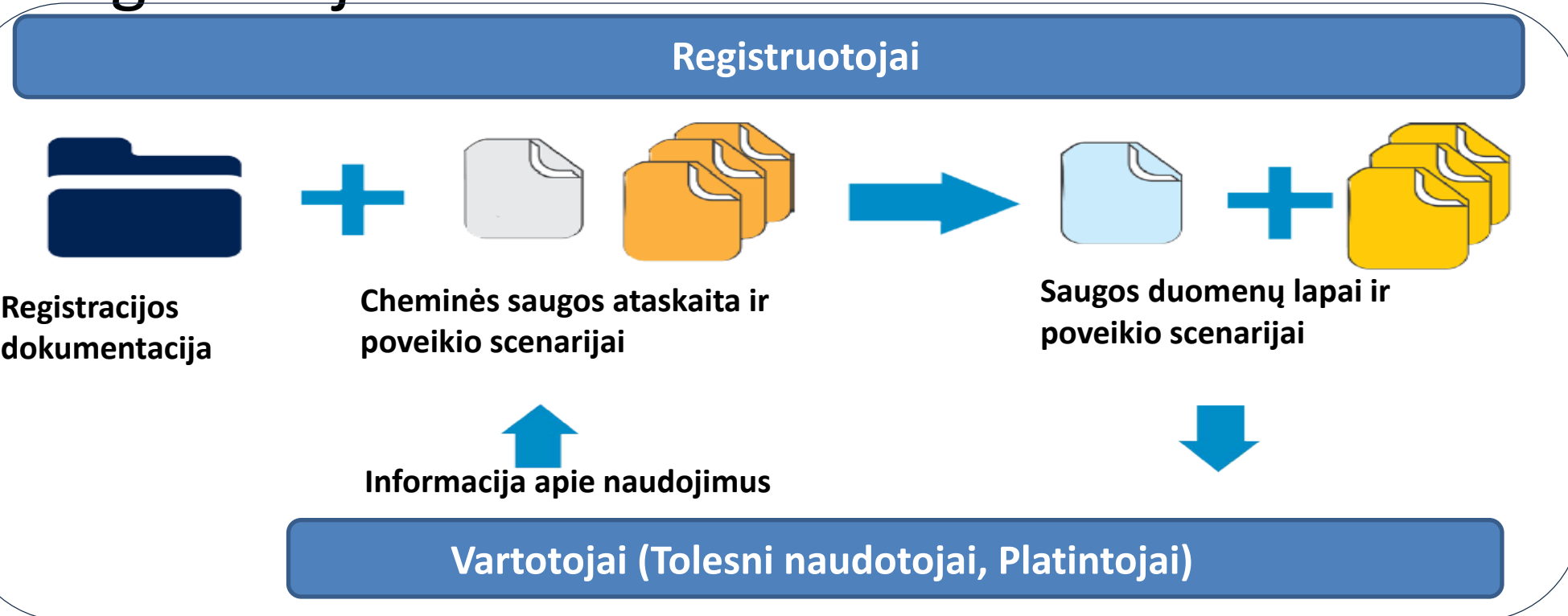
Gamintojai, importuotojai ir tolesni naudotojai yra atsakingi, kad cheminės medžiagos neturėtų neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai

Reglamentą (lt) galite rasti: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02006R1907-20241218> (2024.12.18 versija)

REACH registracija: “Nėra duomenų – nėra rinkos” (5 str.)

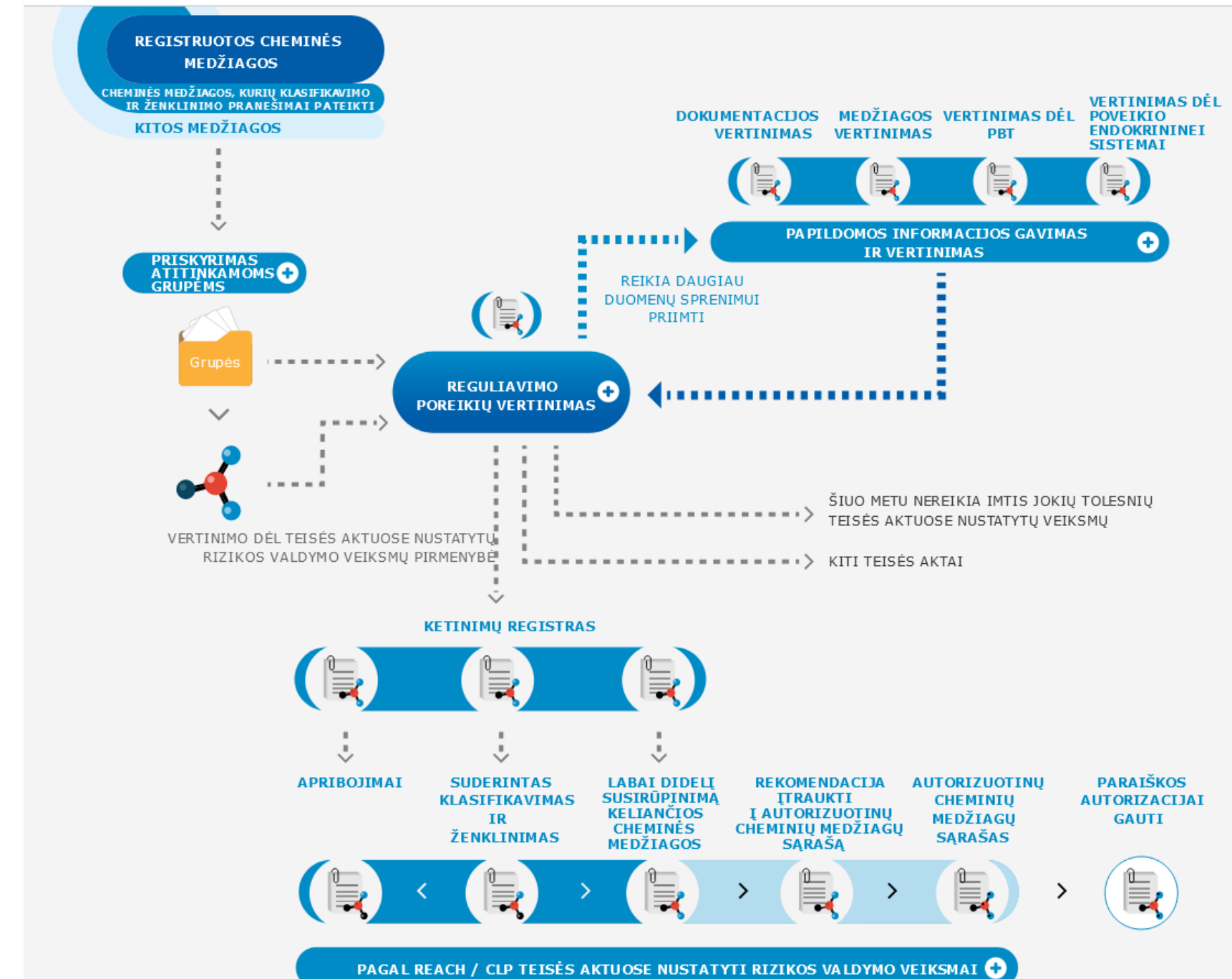
Gamintojas arba importuotojas, per metus **pagaminantis** arba **importuojantis** ne mažiau kaip **vieną toną cheminės medžiagos** – atskiros arba esančios vieno ar kelių mišinių sudėtyje, **pateikia** Europos cheminių medžiagų agentūrai (ECHA) **registracijos dokumentaciją**

Registracijos tikslai:

2025-04-30 duomenimis Europos Sąjungoje yra:

- 109 777 registracijų (225 LT)
- 22 998 užregistruotų medžiagų (138 LT)
- 18 243 įmonių registravusių medžiagas (111 LT)
- <https://echa.europa.eu/lt/registration-statistics>

Integruotas cheminių medžiagų reguliavimas: <https://echa.europa.eu/lt/irs-infographic>

Saugos duomenų lapai – SDL

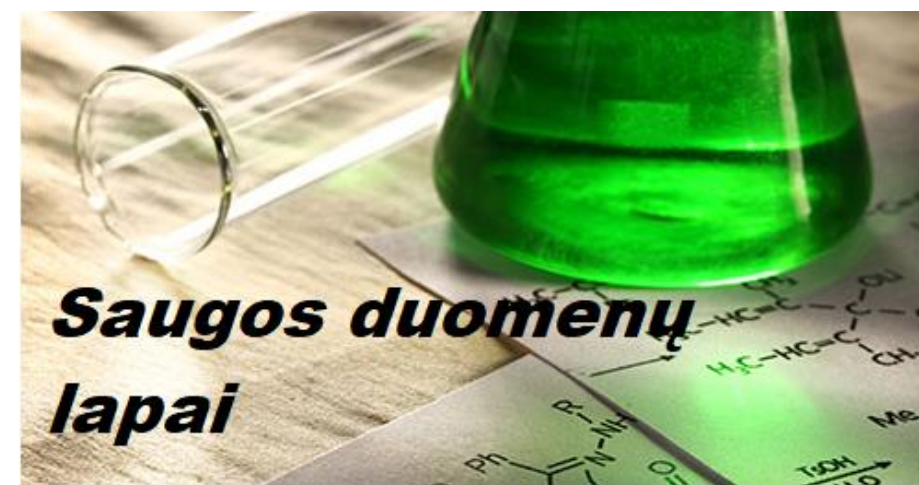
SDL – dokumentas, kuriame pateikiama nustatyto turinio informacija apie cheminę medžiagą ar mišinį, kuria remdamasis cheminės medžiagos ir mišinio naudotojas ir platintojas imasi reikalingų priemonių, susijusių su žmonių sveikatos apsauga ir sauga darbo vietoje bei aplinkos apsauga (Cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatymo 2(8) str.)

SDL – tai veiksminga informacijos apie cheminės medžiagos ir mišinio saugą perdavimo priemonė jų gavėjams visoje Europos Sąjungoje

Pagal REACH 31 str. pavojingos chemines medžiagas ar mišinio **tiekėjas pateikia gavėjui SDL:**

- pagal 31 (5) str. Lietuvoje SDL pateikiami lietuvių kalba
- formatas ir turinys pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. [2020/878](#) (visi SDL tiekiami nuo 2023-01-01 turi atitikti šio reglamento reikalavimus)

Aplinkos apsaugos agentūros [seminaras SDL tema](#)

Autorizacija

Tikslas – užtikrinti, kad labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų keliami rizika būtų kontroliuojama, šias medžiagas palaipsniui pakeičiant tinkamomis alternatyvomis medžiagomis ar technologijomis.

Taikoma į REACH **XIV priedą** įtrauktoms medžiagoms:

– atskiroms – mišinyje – gaminyje

!netaikomas ribinis kiekis!

Labai didelį susirūpinimą keliančios cheminės medžiagos (SVHC):

- Kancerogeninės, mutageninės ar toksiškos reprodukcijai (CMR) medžiagos
- Patvarios, bioakumuliacinės ir toksiškos (PBT) arba labai patvarios ir didelės bioakumuliacijos (vPvB) medžiagos
- Medžiagos, kurios kaip įrodyta mokslškai, gali sukelti rimtą poveikį žmonių sveikatai ar aplinkai, prilygstančios aukščiau išvardintų medžiagų poveikiui, (pvz., endokrininę sistemą ardančios medžiagos)

Apribojimai

Tikslas – riboti arba drausti tam tikras chemines medžiagas, kurios kelia nepriimtina riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, gamybą, tiekimą rinkai arba naudojimą

Taikoma į REACH reglamento **XVII priedą** įtrauktoms medžiagoms:

- nurodoma kokie naudojimo būdai yra ribojami
- draudžiama tiekti į rinką ar naudoti jei nesilaikoma nustatytų sąlygų
- draudžiamos tam tikruose produktuose

Įrašų/medžiagų sąrašas su sąlygomis:

<https://echa.europa.eu/lt/substances-restricted-under-reach>

Naujausi REACH apribojimai

Undekafluorheksano rūgštis (PFHxA), jos druskos ir PFHxA giminingi junginiai **bus** draudžiami:

- gaisro gesinimo putose,
- plačiajai visuomenei skirtiems tekstilės gaminiams, išdirbtai ir neišdirbtai odai, kailiams, avalynei
- popieriui ir kartonui, naudojamiems kaip su maistu besiliečiančios medžiagos,
- plačiajai visuomenei skirtiems mišiniams ir kosmetikos gaminiams.

Pirmasis pereinamasis laikotarpis baigiasi **2026 m. spalio 10 d.**

<https://aaa.lrv.lt/lt/naujienos/priimtas-reglamentas-del-undekafluorheksano-rugsciu-pfhxa-ju-drusku-ir-pfhxa-giminingu-junginiu-apribojimo/>

Siloksanai D4, D5 ir D6 nuo **2026 m. birželio 6 d.** negalės būti tiekiami rinkai:

- kaip atskiros medžiagos,
- kaip kitų medžiagų sudedamosios dalys arba mišiniuose,
kai jų koncentracija ne mažesnė kaip 0,1 % atitinkamos medžiagos masės.

negalės būti naudojami kaip:

- tirpikliai tekstilės gaminių, odų ir kailių sausajam valymui.

<https://aaa.lrv.lt/lt/naujienos/euopos-komisija-patvirtino-cikloheksanu-apribojima/>

Formaldehido išsiskyrimai iš medinių baldų ir kelių transporto priemonių ribojami nuo 2026 m. / 2027 m. rugpjūčio 6 d.:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=celex%3A32023R1464>

[CMR medžiagos plačiajai visuomenei](#) / [Sintetinių polimerų mikrodalelės](#) / [N,N-dimetilformamidas](#) / [CMR medžiagos tatuiruočių makiažo dažuose](#) / [Diizocianatai profesionaliame naudojime](#)

REACH reglamento aktualijos

2025 m. IV ketv. Europos Komisija planuoja pristatyti Chemijos pramonės paketą (dalis „Švarios pramonės kurso“ - Clean Industrial Deal), kuriuo bus siekiama:

- racionalizuoti reikalavimų laikymąsi
- sumažinti reguliavimo našumą
- pagerinti duomenų valdymą

Šiame pakete numatyta tikslinė REACH peržiūra, siekiant pagerinti reguliavimo veiksmingumą išlaikant aukštus žmonių sveikatos apsaugos ir aplinkosaugos standartus:

- modernizuojant informacijos reikalavimus cheminėms medžiagoms
- supaprastinant autorizacijos ir apribojimų procedūrą bei skaitmenizuojant tiekimo grandinės komunikaciją
- stiprinant įgyvendinamą ir jo užtikrinimą
- turint aiškias rekomendacijas dėl PFAS ir kitų pavojingų medžiagų

2025-05-12 aukšto lygio strateginis dialogas su chemijos pramone:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fr/read_25_1198

CLP reglamentas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. Nr. 1272/2008:

- Prieš tiekdami rinkai chemines medžiagas ar mišinius gamintojai, importuotojai ir tolesni naudotojai juos **Suklasifikuoja (Classification)**
- Jei cheminė medžiaga ar mišinys yra klasifikuojami kaip pavojingi, prieš tiekdami juos rinkai tiekėjai **Paženklina ir Supakuoja (Labeling and Packaging)**

Tikslas – užtikrinti aukšto lygio žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą, taip pat laisvą cheminių medžiagų, mišinių ir gaminių judėjimą (CLP 1 str.)

Žinomas pavojus → Saugus naudojimas!

Reglamentą (lt) galite rasti:

http://publications.europa.eu/resource/cellar/e2325a32-040a-11f0-9503-01aa75ed71a1.0010.02/DOC_1
(2025.02.01 versija)

Klasifikavimas

1. Cheminės *medžiagos* ir *mišinius* klasifikuoja gamintojai, importuotojai ir tolesnis naudotojai:
 - cheminės medžiagos ar mišinio pavojai palyginami su CLP reglamente nustatytais kriterijais
 - klasifikavimas pagrįstas cheminės medžiagos arba mišinio pavojingomis savybėmis
 - ~4 500 *medžiagų* turi suderintą klasifikavimą ir ženklimą t. y. cheminei medžiagai taikomas CLP VI priedo įrašas (CLP priderinimas prie technikos ir mokslo pažangos – [ATP](#)), kitos medžiagos klasifikuojamos savarankiškai
 - cheminiai *mišiniai* visada klasifikuojami savarankiškai pagal CLP reglamento I priedo kriterijus
2. Klasifikavimo ir ženklinimo [inventorius](#) – gamintojų ir importuotojų gauta informacija apie praneštų ir užregistruotų cheminių *medžiagų* klasifikavimą ir ženklinimą (apie 345 000 įrašų)
3. [Komisijos deleguotasis reglamentas \(ES\) 2023/707](#) prie CLP reglamento pridėjo 3 naujas pavojingumo klases:
 - Žmonių endokrininę sistemą ardančių medžiagų ir aplinkos organizmų endokrininę sistemą ardančių medžiagų
 - Patvarių, bioakumuliacinių ir toksiškų (PBT) arba labai patvarių, labai bioakumuliacinių (vPvB) savybių
 - Patvarių, mobilių ir toksiškų (PMT) arba labai patvarių, labai mobilių (vPvM) savybių

<https://aaa.lrv.lt/lt/naujienos/nauju-pavojingumo-klasiu-nustatymas-clp-reglamente/>

- Pereinamieji laikotarpiai: medžiagoms 2025 m. gegužės 1 d. / 2026 m. lapkričio 1 d. ; mišiniams 2026 m. gegužės 1 d. / 2028 m. gegužės 1 d.

Klasifikavimas pagal pavojaus klases (CLP I priedas)

Fiziniai pavojai

- 2.1. Sprogmenys
- 2.2. Degiosios dujos
- 2.3. Aerosoliai
- 2.4. Oksiduojančiosios dujos
- 2.5. Slėgio veikiamos dujos
- 2.6. Degieji skysčiai
- 2.7. Degiosios kietosios medžiagos
- 2.8. Savaimė reaguojančiosios medžiagos ir mišiniai
- 2.9. Piroforiniai skysčiai
- 2.10. Piroforinės kietosios medžiagos
- 2.11. Savaimė kaistančiosios medžiagos ir mišiniai
- 2.12. Medžiagos ir mišiniai, kurie, reaguodami su vandeniu, išskiria degias dujas
- 2.13. Oksiduojantieji skysčiai
- 2.14. Oksiduojančiosios kietosios medžiagos
- 2.15. Organiniai peroksidai
- 2.16. Metalų koroziją sukeliančios medžiagos

Pavojai sveikatai

- 3.1. Ūmus toksiškumas
- 3.2. Odos ėsdinimas / dirginimas
- 3.3. Smarkus akių pažeidimas ir (arba) sudirginimas
- 3.4. Kvėpavimo takų ar odos jautrinimas
- 3.5. Mutageninis poveikis lytinėms ląstelėms
- 3.6. Kancerogeniškumas
- 3.7. Toksinis poveikis reprodukcijai
- 3.8. Specifinis toksiškumas konkrečiam organui – vienkartinis poveikis
- 3.9. Specifinis toksiškumas konkrečiam organui – kartotinis poveikis
- 3.10. Plaučių pakenkimo pavojus prarijus
- 3.11. Žmonių sveikatą veikiantis endokrininės sistemos ardymas***

Pavojai aplinkai

- 4.1. Pavojinga vandens aplinkai
- 4.2. Aplinką veikiantis endokrininės sistemos ardymas***
- 4.3. Patvarumo, bioakumuliacijos ir toksiškumo arba didelio patvarumo ir didelės bioakumuliacijos savybės***
- 4.4. Patvarumo, mobilumo ir toksiškumo arba didelio patvarumo ir didelio mobilumo savybės***
- 5.1. Pavojinga ozono sluoksniui

*naujos pavojaus klases pagal [Reglamentą \(ES\) 2023/707](#)

Ženklinimas (CLP 17 str.)

- Ženklinimo elementai etiketėje turi sutapti su SDL 2.2. skirsnyje pateikta informacija
- CLP III priede pateiktos pavojaus frazės (H) visomis ES kalbomis, o CLP IV priede – atsargumo frazės (P)

Pakuotė (CLP 35 str.)

- Medžiagos, iš kurių padaryta pakuotė ir jos tvirtinimai neturi būti jautrios žalingam turinio poveikiui
- Pakuotė ir jos tvirtinimai privalo būti kieti ir patvarūs;
- Keičiamus tvirtinimo įtaisus turi būti galima pakartotinai uždaryti, kad turinys nepatektų į aplinką;
- Pakuotė, kurioje yra plačiai visuomenei tiekiamą pavojingą cheminę medžiagą ar mišinį, negali klaidinti vartotojų

CLP reglamento aktualijos

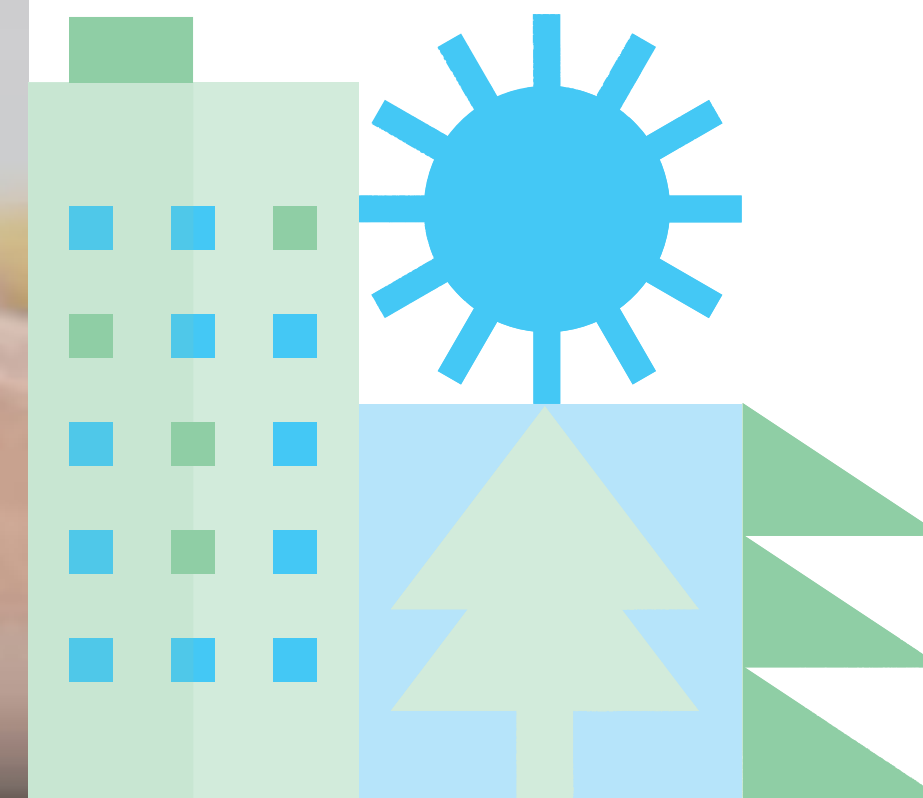
CLP peržiūra įvyko 2024 m.:

- 2024 m. gruodžio 10 d. įsigaliojo reglamentas [2024/2865](#), kuris iš dalies pakeitė CLP reglamentą:
 - didžioji dalis reikalavimų bus pradėti taikyti nuo 2026 m. liepos 1 d. pvz.:
 - pakartotinio pripildymo stotelėse taisyklės
 - savanoriško skaitmeninio ženklavimo reikalavimai
 - nauji reikalavimai klasifikavimo ir ženklavimo inventoriui
 - pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių reklamos ir nuotolinės prekybos pasiūlymų reikalavimai
 - Reikalavimas dėl mažiausio šrifto dydžio taikomas nuo 2027 m. liepos 1 d. be to Etiketėje tekstas turės būti juodas baltame fone ir tarpai tarp eilučių turi būti ne mažesni kaip 120 proc. šrifto dydžio
- Šiuo metu Europos cheminių medžiagų agentūra naujina „Ženklavimo ir pakavimo gairės pagal CLP reglamentą“
- Europos Komisija ruošia deleguotus aktus dėl medžiagų, kurios identifikuotos kaip ED, PBT ar vPvB, perkėlimo į CLP VI priedą – harmonizuotas klasifikavimas ir ženklavimas
- Europos Komisija 2025-05-16 suorganizavo suinteruostų šalių seminarą dėl reglamento 2024/2865 supaprastinimo taip vadinamasis “[Reality Check Workshop](#)”.

Mažiausi etikečių ir piktogramų matmenys ir mažiausias šrifto dydis

Pakuotės talpa	Etiketės matmenys (milimetrais), reikalingi informacijai, nurodytai 17 straipsnyje	Kiekvienos piktogramos matmenys (milimetrais)	Mažiausias šrifto dydis (x aukštis milimetrais)
Ne didesnė kaip 0,5 litro	Jei įmanoma, ne mažesni kaip 52×74	Ne mažesni kaip 10×10	1,2
Didesnė kaip 0,5 litro, bet ne didesnė kaip 3 litrų		Jei įmanoma, ne mažesni kaip 16×16	1,4
Didesnė kaip 3 litrų, bet ne didesnė kaip 50 litrų	Ne mažesni kaip 74×105	Ne mažesni kaip 23×23	1,8
Didesnė kaip 50 litrų, bet ne didesnė kaip 500 litrų	Ne mažesni kaip 105×148	Ne mažesni kaip 32×32	2,0
Didesnė kaip 500 litrų	Ne mažesni kaip 148×210	Ne mažesni kaip 46×46	2,0

Įrankis dėl taikomų reikalavimų cheminėms medžiagoms

Europos cheminių medžiagų agentūros duomenų bazė

- <https://echa.europa.eu/lt/information-on-chemicals>

The screenshot shows the ECHA website interface. At the top, there is a navigation bar with the ECHA logo and menu items like 'Apie mus', 'Žiniasklaida', 'Kontaktai', 'Darbo vietos', and a search bar. Below this, there are tabs for 'TEISĖS AKTAI', 'KONSULTACIJOS', 'CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ PAIEŠKA', and 'PAGALBA'. The main content area is titled 'Search our data' and includes a search form with a checkbox for 'Teisinį pranešimą perskaičiau ir su juo sutinku' and a search button 'Search for chemicals'. Below the search form, there is a table of search results. The first result is highlighted in yellow and is circled in red. The table has columns for 'Name', 'EC / List no.', 'CAS no.', 'BP', and 'OBL'. The first row contains the following information:

Name	EC / List no.	CAS no.	BP	OBL
4,4'-methylenediphenyl diisocyanate EC number: 202-966-0	202-966-0	101-68-8	BP	OBL

Two red arrows point from the text 'Ieškokite chemines medžiagos pagal CAS arba EB numerį (pvz.: 25973-55-1, 202-966-0, 202-851-5)' to the search form and the first result row in the table.

Ieškokite chemines medžiagos pagal CAS arba EB numerį
(pvz.: 25973-55-1, 202-966-0, 202-851-5)

Medžiagos informacinėje kortelėje turėsite prieigą prie šių duomenų rinkinių:

- Trumpas medžiagos aprašymo
- REACH registracijų duomenų
- Klasifikavimo ir ženklavimo inventoriaus
- Viešojo veiksmų koordinavimo įrankio (PACT)
- Biocidų veikliųjų medžiagų informacija
- **Teisės aktų reikalavimų paieškos priemonės - EUCLEF**

ECHA > Substance Information

IC Substance Infocard [See a problem or have feedback?](#)

2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol

Regulatory process names 4 CAS names 1 IUPAC names 17 Trade names 3 Other names 1 Other Identifiers 45

Substance Identity EC / List no.: 247-384-8 CAS no.: 25973-55-1 Mol. formula: No image available	Hazard classification & labelling Warning! According to the classification provided by companies to ECHA in REACH registrations this substance may cause damage to organs through prolonged or repeated exposure and may cause long lasting harmful effects to aquatic life.	Properties of concern PBT Persistent, Bioaccumulative and Toxic POP Under assessment as Persistent Organic Pollutant More details
---	--	---

About this substance
This substance is registered under the REACH Regulation and is manufactured in and / or imported to the European Economic Area, at ≥ 100 to < 1 000 tonnes per annum.
This substance is used by consumers, in articles, by professional workers (widespread uses), in formulation or re-packing and at industrial sites.

Consumer Uses
This substance is used in the following products: coating products, air care products, adhesives and sealants, lubricants and greases, polishes and waxes and washing & cleaning products.
Other release to the environment of this substance is likely to occur from: indoor use (e.g. machine wash liquids/detergents, automotive care products, paints and coating or adhesives, fragrances and air fresheners), outdoor use, indoor use in close systems with minimal release (e.g. cooling liquids in refrigerators, oil-based electric heaters) and outdoor use in close systems with minimal release (e.g. hydraulic liquids in automotive suspension, lubricants in motor oil and break fluids).

Article service life
Other release to the environment of this substance is likely to occur from: indoor use in long-life materials with low release rate (e.g. flooring, furniture, toys, construction materials, curtains, foot-wear, leather products, paper and cardboard products, electronic equipment) and outdoor use in long-life materials with low release rate (e.g. metal, wooden and plastic construction and building materials).
This substance can be found in products with material based on: plastic (e.g. food packaging and storage, toys, mobile phones).

Widespread uses by professional workers
This substance is used in the following products: coating products, adhesives and sealants and polymers.
This substance is used in the following areas: formulation of mixtures and/or re-packaging.
This substance is used for the manufacture of: plastic products.
Other release to the environment of this substance is likely to occur from: indoor use and outdoor use resulting in inclusion into or onto a materials (e.g. binding agents, paints and coatings or adhesives).

about:INFOCARD - last updated: 06/05/2023

Key datasets

- Brief Profile
- REACH registered substance factsheets
- C&L Inventory
- Biocidal active substance factsheets
- PACT tool
- Regulatory Obligations

Teisės aktų reikalavimai/ Regulatory Obligations

- EUCLEF priemonėje pateikiama Europos Sąjungos cheminių medžiagų teisės aktų apžvalga, kurioje yra daugiau nei 50 teisės aktų susijusių su reikalavimais cheminėms medžiagoms

ženkliai reiškiantys, kad pagal tam tikrą teisės aktą medžiaga yra draudžiama arba ribojama:

Regulatory context

Search operator: AND

ECHA legislations

REACH CLP BPR PIC EUON Previous Legislations POPs

EUCLEF - Other chemical legislations

Chemicals control legislation Environmental legislation – Air Environmental legislation – Industrial emissions

Environmental legislation – Waste Environmental legislation – Water Exposure to chemical agents and chemical safety legislation

Food safety and food contact material legislation Health and safety at work legislation Products control legislation

OBL Substance Regulatory Obligations

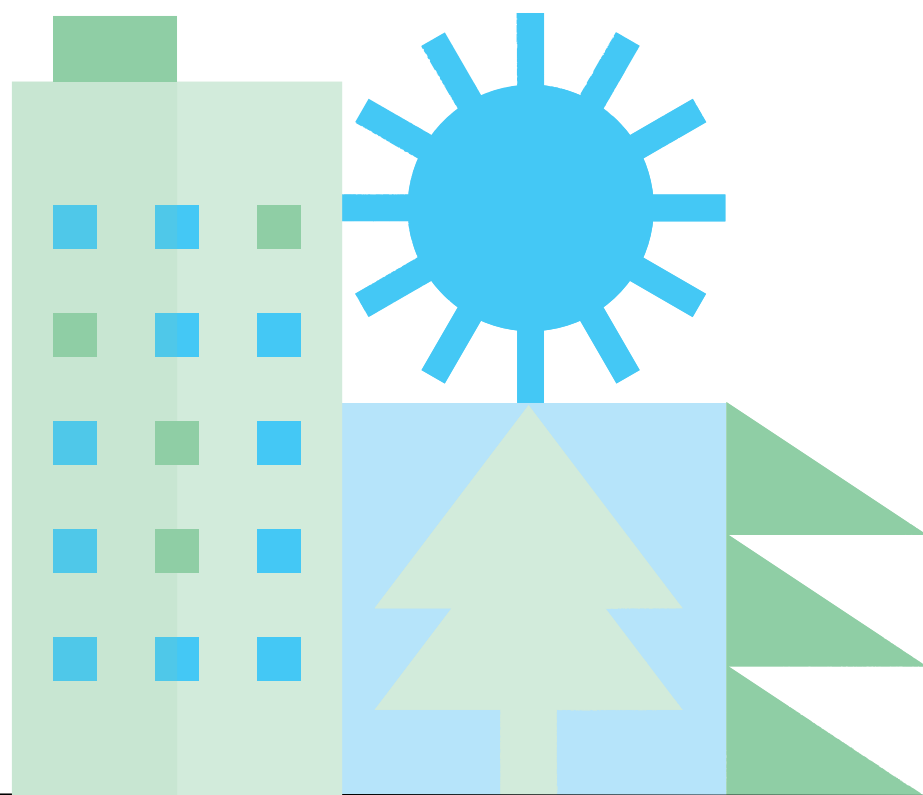
4,4'-methylenediphenyl diisocyanate

EC number: 202-966-0 CAS number: 101-68-8 Last updated: 05/10/2022

Expand all Collapse all

- ECHA Legislation Regulatory Obligations
- Active Implantable Medical Devices Directive-repealed About
- CAD - Chemical Agents Directive About
- Construction Products Regulation About
- Cosmetic Products Regulation About
- End-of-Life Vehicles Directive About
- EU Ecolabel Regulation About
- Food Contact Active and Intelligent Materials and Articles Regulation About
- Food Contact Recycled Plastic Materials and Articles Regulation About
- General Product Safety Directive About
- In Vitro Diagnostic Medical Devices Directive-repealed About
- In Vitro Diagnostic Medical Devices Regulation About
- Marine Environmental Policy Framework Directive About
- Medical Devices Directive-repealed About
- Medical Devices Regulation About
- Plastic Materials and Articles Regulation About
- Protection of Pregnant and Breastfeeding Workers Directive About
- Protection of Young People Directive About
- Safety and Health of Workers at Work Directive About
- Safety and/or Health Signs at Work Directive About
- WFD - Waste Framework Directive About

GAMTA NEPRIEŠTARAUJA ŽMOGUI, JEI ŽMOGUS NEPRIEŠTARAUJA JOS DĖSNIAMS. (A. GERCENAS)

www.gamta.lt

+370 682 92653

aaa@gamta.lt

Juozapavičiaus g. 9, Vilnius